

CERCETĂRI DE SALVARE LA MILITARI— CÎMPUL BOJA [CAMPANIA 1978]

Raport preliminar

În cartierul Militari pe terenul numit Cîmpul lui Boja în perioada 23 iunie — 10 iulie 1978, s-au realizat cercetări arheologice, desfășurate prin muncă patriotică a unui colectiv de studenți, de la Facultatea de Istorie și Filozofie București. Spre deosebire de anii 1958 și 1961 când săpăturile arheologice s-au executat în partea de nord și est a terasei, în cadrul anului ce a trecut acestea au fost extinse în special spre marginea sudică înaltă, abruptă a mamelonului, singurul loc unde terenul era liber, necultivat, avînd în față cursul riului Dimbovița. Menționăm că în perioada cercetărilor anterioare au fost surprinse două locuiri din perioada feudalismului timpuriu aparținînd secolelor II—III și respectiv VI—VII. În 1978 cele două secțiuni notate S I și S II ce au secționat terenul pînă la baza terasei, aveau pămîntul la suprafață răscolit și distrus de lucrările moderne, așa încît solul vegetal actual și cel cenușiu (cu materiale de sec. II—III) erau aproape în întregime distruse.

La adîncimea de 0,35—0,45 m față de solul actual săpăturile au atins un strat de pămînt negru măzăros compact nestrăpuns de lucrări moderne, în al cărui conținut s-au aflat fragmente ceramice din epoca bronzului, cărbune și oase; sub acestea zăcea pămîntul castaniu neumblat.

Spre capătul de sud și spre centrul primei secțiuni a fost suprins conturul unei gropi cercetată atît prin casete deschise pe latu-

rile de est și vest ale respectivei secțiuni, cit și prin secțiunea II.

Forma gropii ovală aproape rotundă cu diametrele de aproximativ 2,10/1,80 m avea latura nordică tăiată de un stîlp rutier și de drumul amenajat ce ducea spre comuna Roșu — Militari. În această groapă în afară de fusaiole s-au găsit un răzuitor, o lamă de fe-restrău și un vîrf de săgeată executate din silex.

Atît în groapă cit și în strat nu au existat unelte din piatră lustruită ori nisipoasă, în-tîlnite de obicei în așezările Glina III.

Inventarul gropii în afară de o mare cantitate de fragmente ceramice, conține fragmente de chirpic ars puternic și numeroase oase de animale domestice.

Ordinea de umplere a gropii cu pereți verticali păstrați parțiali pe o latură în partea superioară și ușor bombați în spre bază a fost următoarea: la fund o depunere de pămînt înnegrit cu cărbune și cenușă, iar mai sus un strat de pămînt înroșit cu bucăți de chirpic, cenușă și fragmente ceramice. La fel conținutul gropii indică inventarul obișnuit al unei locuințe-bordei distrusă de un incendiu și nu al unei gropi menajere.

Ceramica aflată în cantitate considerabilă a dovedit existența unei game de forme variabile din care s-au putut întregi doar cîteva profile.

Din punct de vedere al compoziției pastei distingem o categorie alcătuită dintr-o ce-

ramică mai grosolană și o a doua formată din ceramică mai fină.

Prima încadrează vasele lucrate dintr-o pastă prost frământată neomogenă și friabilă, în al cărui conținut se observă mult nisip, mică, pietricele, calcar și cioburi pisate, arderea realizată incomplet, la roșu cărămiziu sau cărămiziu spre galben, dă vaselor pe suprafața lor pete, iar în spărtură sînt cenușii sau negre. Din această categorie de vase au fost descoperite recipiente de dimensiuni mijlocii și mici cu profilul în forma literei S prelung sau uneori au apărut și vase cu gîtul în formă de pilnie.

A doua grupă încadrează vasele de culoare gălbuie, lucrate dintr-o pastă destul de impură, dar bine frământată, în spărtură avînd culoarea gri, neagră sau brună. Pe lângă formele de vase întîlnite în prima categorie, mai apar și castroanele.

Aproape toate recipientele din cele două categorii menționate sînt decorate cu: șiruri de găuri butoni, executați în pasta crudă din interior spre exterior; mai rar întîlnim ca ornament găuri mici succesive realizate pe exteriorul vasului respectiv. Tot ca decor mai apare folosit cîte odată și briul alveolar. Multe fragmente au buza crestată sau alveolată. Decorul de butoni era așezat întotdeauna pe gîtul vasului, de cele mai multe ori chiar sub buză. Un număr restrîns de vase arată și folosirea tehnicii barbotinei organizate, aceasta formînd pe vas linii oblice, paralele mai mult sau mai puțin continuie.

Acest gen de decor a fost desigur preluat din cadrul culturii Gumelnița. Deși tratat într-un mod original, acest decor dovedește în plus fondul autohton neolitic din care s-a dezvoltat cultura Glina III.

Ultima categorie o alcătuiește ceramica cu suprafața lustruită, avînd culoarea gri închis sau chiar neagră. Arderea incompletă dă aceluiași vas nuanțe ce variază de la negru la brun cenușiu închis. Această categorie cuprinde numai fragmente de boluri precum și vase ce pot indica recipiente tronconice cu fundul îngustat continuat prin pereții ușor arcuiți terminați printr-o gură largă și dreaptă. Pe umăr vasele poartă o tortiță modelată neglijent, în secțiune rectangulară.

Situația stratigrafică existentă la Militari nu ne îngăduie o clasificare cronologică, în schimb o atentă analiză a ceramicii aflată aici și mai precis folosirea pe vase a decorului de butoni succesivi, realizați din interiorul spre exteriorul vasului ne determină să considerăm că la Militari ceramica se încadrează în ceea ce A. Prox denumea faza B în cultura Schneckenberg caracteristică aceleași culturi materiale aflată la Ciurel — București, celei de a doua gropi (notată B) din cartierul Roșu cuprins în zona nordică a Capitalei, sau corespunzînd nivelului II de la Cuciulata.

Întrucît pe dealul de la Militari Cîmpul Boja urmează să se realizeze lucrări edilitar urbanistice anul acesta cercetările arheologice vor fi reluate.